

Geschiedenis van
de domesticatie
van de
Zwaangans
(*Anser cygnoides*)
in het Westen

Door Jonathan M.
Thompson (UK)

DEEL 3

Vanaf het jaar 1840 waren er op de Amerikaanse pluimveeshows zowel klassen '**Afrikaanse**' als '**Chinese**' of '**China**' ganzen.

In London, juni 1845, voorzag de 'Show voor gedomesticeerd Pluimvee' van de Zoological Society klassen voor ganzen die in paren geshowd moesten worden, waaronder: "**Q. Aziatische of Knobbelganzen.**" Helaas was er geen een ingezonden. ¹⁶

In de jaren 1850 woedde in Amerika de 'Kippen Rage'; de ontwikkeling van zeer grote pluimveerassen en de eer om zo'n doel te bereiken zorgde voor veel competitie, en de pluimveetentoonstellingen van 'State Fairs' waren enorm populair.

Een erkende Amerikaanse editie van Dixon's *Ornamental and Domestic Poultry* werd gepubliceerd, met aanvullingen door J. J. Kerr, in 1851. Als introductie bij Dixon's hoofdstuk over '**De China Gans,**' schreef Kerr: "Van deze variëteit werden onlangs 3 prachtige exemplaren geshowd op de Agricultural Show, gehouden in het graafschap Philadelphia. De eigenaar, wiens naam ik vergeten ben, woont in de omgeving van Tacony, dichtbij de stad."

De afbeelding bij de tekst (Fig.1.) blijkt te zijn overgenomen van Nolan (1850), hoewel omgedraaid en samen met 'Bremen' (=Embden) Ganzen. ¹² De enige reden die Kerr gehad kan hebben om Nolan's illustratie van de '**Grote Chinese, of Hong Kong Gans**' over te nemen als voorbeeld van de '**China Gans,**' is dat deze het beste de dieren weergaf die hij gezien had op de Philadelphia Show.

Fig. 1. *Ornamental and Domestic Poultry, 1851.*

In hetzelfde jaar, in England, showed Lord Howe op de Birmingham & Mid Counties Show: "3 goede **Bruine China ganzen,**" waarvan "Het gewicht buitengewoon was. De winnende ganzen (895), wogen respectievelijk 28¼ lbs., 17 lbs., and 15½ lbs." ¹¹ Dit verslag geeft aan dat zulke gewichten voor de toen bekende gans niet gewoon waren; suggererend dat men meestal de kleinere soort zag.

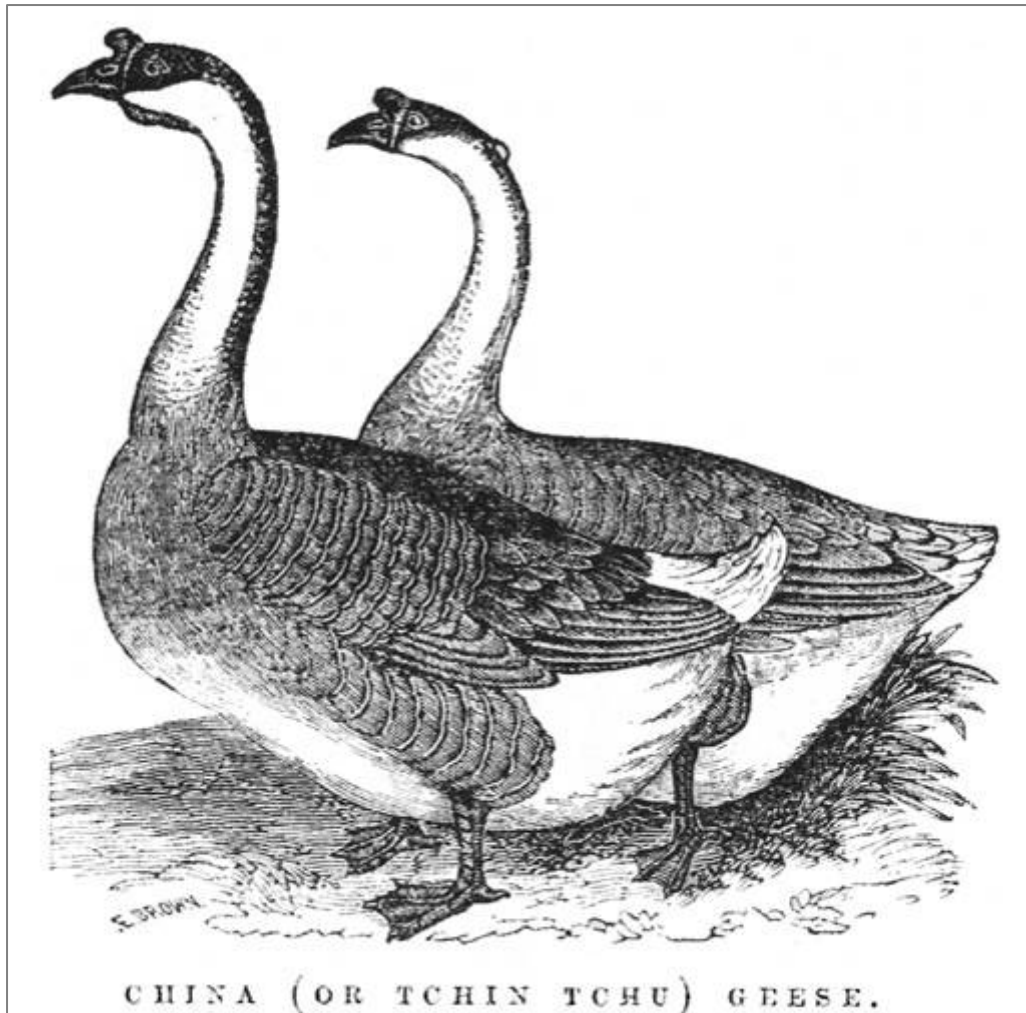
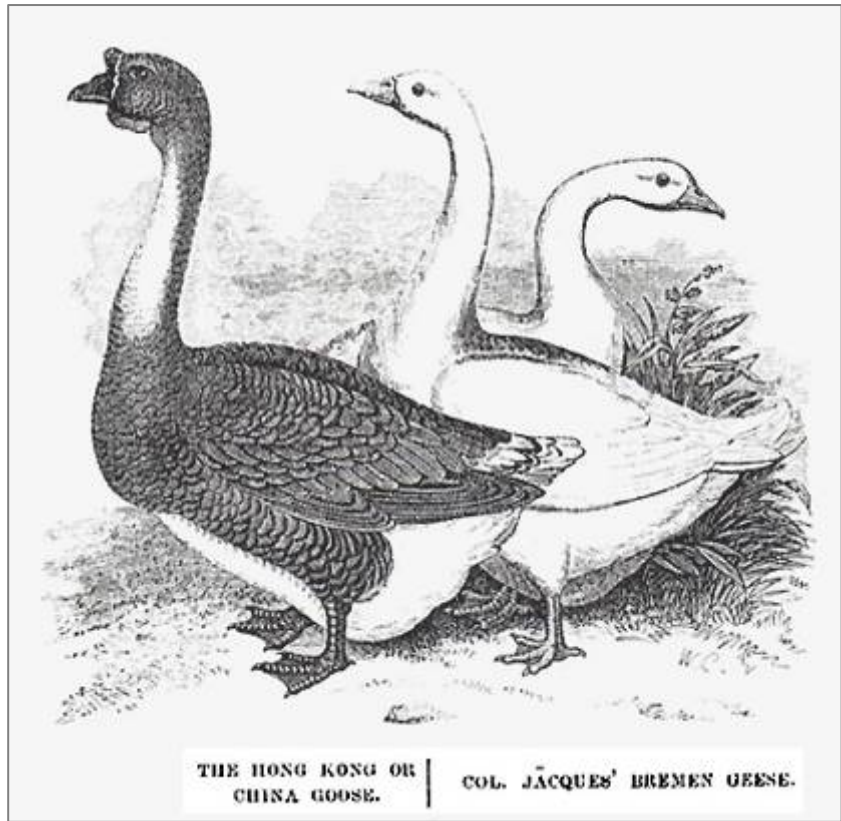

Fig.2. *Domestic Poultry Book 1853.*

In America, werd het

grote type 'China' gans al enige jaren voor 1851 in zuivere vorm gefokt; en "een aantal fraaie dieren" werd gerapporteerd door Mr. C. R. Belcher uit East Randolph, Massachusetts, in 1849.²⁴ Mr. Belcher wordt genoemd als succesvol fokker van "**China (of Tchin Tchu) Ganzen**" in T. B. Miner's *Domestic Poultry Book* (1853), en stelt een afbeelding van zijn dieren beschikbaar (Fig. 2.) en details van hun herkomst in een brief gedateerd 13 December 1852:

"De Chinese ganzen, die ik al enige tijd fok, worden over het algemeen beschouwd als afkomstig van Hong Kong, en zijn vaak vernoemd naar die plaats, maar degenen die in die regio geweest zijn en de kans hadden om dat gegeven te onderzoeken, zijn het met elkaar eens dat er geen grond is voor de veronderstelling dat Hong Kong hun oorsprong is. Er zijn geen beschrijvingen van tamme ganzen daar, en geen semi-gedomesticeerde of wilde rassen die ook maar enigszins beantwoorden aan de beschrijving van de China ganzen. De dieren die ik bezit, die zeer verdienstelijk zijn, werden meegebracht uit Tchin Tchu, en hebben daarom het meest recht op een welluidende naam waarmee ze zich associëren met de plaats van hun herkomst. Daar het gebruik van moeilijke namen voor dieren de laatste tijd sterk in de mode is, is de correctie van deze foute Hong Kong naam een kwestie van consequentie, die mij als zijn ontdekker enig recht geeft. Ondanks dat ik hiervoor iets anders voorstelde, ben ik bereid om hen de algemene naam China Ganzen te laten houden; dat is op zijn minst bijzonder genoeg om de bedoelde variëteit te benoemen, naar mijn bescheiden mening."¹⁸

De schrijver kan niet beter doen dan aanhalen wat John Robinson (1924) schreef als reactie op de bovenstaande brief:

"Hier hebben we het perfecte bewijs dat de "grote Chinese Gans" uit China kwam. We hebben nu ook het enige geval waarin de landelijke bron van de invoer van Chinese Ganzen is genoemd. Tchin TCHU, op moderne kaarten Tsiuenchau [het huidige Quanzhou, voorheen Chuan Chow], ligt in de provincie Fukien, tegenover het eiland Formosa. . . . Tsiuenchau is gelegen aan de kust, iets ten zuiden van het midden van de kustlijn, en is ongeveer honderd mijl van Foochow of Fu-Chau, dat een van de grootste steden in China is, en een grote theemarkt.

. . . Amerika, in het bijzonder New York, Philadelphia en Boston, zijn sinds de koloniale tijd allemaal hoofdkwartier geweest voor thee-importeurs. Mr Belcher's beroep is niet vermeld, maar hij had blijkbaar nauwe contacten met vertegenwoordigers van thee-importeurs die China bezochten, en naar alle waarschijnlijkheid zat hij op de een of andere manier in de theehandel in Boston, waarvan East Randolph een buitenwijk is.

De waarde van Belcher's bijdrage aan de boeken van Miner lijkt de pluimveehistorici te zijn ontgaan, want Miner waarderde het zelf niet eens en verzuimde om de verschillende Chinese soorten die door anderen waren beschreven in zijn boek, naar behoren te onderscheiden. Hij beschrijft de grote type gans, zowel als "China" en als "Guinee, of Afrikaanse"; en zowel de grote als kleine types als "Chinese". De illustratie bij de brief van de heer Belcher is van een gans van het zware vleestype.

De Bruine en Witte "Chinese" ganzen zijn van de kleine opgerichte soort."²³

Professor Edmund Hoffmann verwijst naar de brief van Belcher in zijn verhandeling (1991) over de **Afrikaanse Gans**; en zegt ook dat Caleb Bement verantwoordelijk was voor deze naam, in 1845.¹⁴ Hoffmann noemde voor de grote gans van het Afrikaanse type, hetzelfde afkomstgebied als in Belcher's brief. Hij citeert Smilie's vertaling van Buffon's book (*q.v.* Part I) als volgt: "Buffon's illustratie uit 1793 van een "**Afrikaans**"- type gans, . . . bewijst de aanwezigheid van de **Afrikaanse** gans in

Engeland vóór de **Chinese** variëteit.” Hoffmann vergist met zijn veronderstelling dat Buffon of Smillie refereren aan Engeland in hun tekst, en ook door te veronderstellen dat de illustratie van Buffon van vroegere datum is dan anderen in zijn soort; helaas wordt deze bewering herhaald in latere werken. Hoffmann's manuscript bevat ook een schrijffout – hij schrijft zowel “Tze tau” als “Tse tau” voor de fonetische spelling van het Chinese woord voor “Lion Head”; maar dit is niet zo verwarrend als in *Fancy Fowl* (1991)¹⁵ waar het in de reproductie van Hoffmann's artikel gespeld werd als “Tze tay”; en deze spelfout is helaas steeds herhaald in later werk, waarin soms ook de naam Hoffmann fout geschreven werd.

In hun fantastische boek, *The Poultry Book* (1853), schrijven Wingfield & Johnston:

DE CHINA GOOSE.

De karakteristieke kenmerken van deze vogel - de snavel met de zwarte knobbel, en donkerbruine aalstreep die de achterzijde van de hals volgt tot aan de rug komen algemeen voor en zijn het resultaat van kruisingen met gedomesticeerde Engels Ganzen. Tenminste drie soorten zijn enkele jaren geleden geïntroduceerd in dit land [Engeland] – met rode poten, met zwarte poten en de Witte Chinese Gans, de laatste twee zijn identiek in de kleur van het gevederte, en moeten veel gelijkenis vertonen met de grotere soorten, die onlangs onder de naam Hong-Kong Ganzen, zijn tentoongesteld.”²⁶

De laatste zin suggereert opnieuw dat een 'pure' vorm van de grote Chinese Gans niet voor 1850 bekend was in Engeland en, als ze er al waren, bestonden ze waarschijnlijk vooral in bastaard vorm.

In de laatste editie van Moulbray (1854), gecorrigeerd door Meall, is veel toegevoegd aan het onderwerp Chinese Ganzen, concluderend: “De zo genaamde “*Hong Kong*” subvariëteit lijkt niets meer te zijn dan extreem grote exemplaren van de Grijze Chinese Gans, het product van ofwel succesvolle of toevallige fok.”¹⁷ Dit is opnieuw een bewijs dat er in die tijd een grote vorm van de **Chinese Gans** bekend was in Engeland.

Lewis Wright lijkt onzeker over dit onderwerp als hij schrijft over het ras in 1873:

THE CHINESE GOOSE.

— Deze gans (*Anser cygnoides*), ook genoemd Hong-Kong Gans, Knobbelgans (vanwege de knobbel aan de basis van de snavel), en zelfs Spaanse Gans, neemt een wat discutabele plaats in tussen de ganzen en zwanen, vanwege de genoemde knobbel en de lange nek, waardoor het een enigszins intermediair soort lijkt. . . . , ze zijn wijd verspreid, over heel China, een groot deel van Azië en naar zeggen zelfs Afrika Qua grootte houden ze het midden tussen de gewone gans en de zwaan, maar met zorg gefokt kunnen ze een zeer groot gewicht halen, en op één punt zijn ze zeer beslist in het voordeel ten opzichte van alle andere ganzenrassen van ganzen --- namelijk, in vruchtbaarheid.

Deze auteur zegt ook: “Deze ganzen variëren enigszins in kleur.” en beschrijft de verschillende kleurenlagen, waarvan sommige duidelijk kruisingen zijn, met variërende snavel- en pootkleur. Nadat hij de grootte heeft genoemd als kenmerk van zijn “**Chinese Gans**,” draagt Wright's laatste zin verder bij aan het argument dat het ras dat hij beschrijft is afgeleid van het grotere ‘**Afrikaanse**’ type – “Een ander kenmerk van de Chinese Gans is een keelwam, een soort bevederde huidplooi onder de keel.”²⁷

In Europe, rond 1894, begrijpt een Fransman de aard van de oorsprong van het ras, hoewel we slechts kunnen speculeren over welke vorm hij precies beschrijft: "**De Guinea Gans**, of **Zwaangans**, ook bekend onder de naam **China Gans**, wat zijn juiste naam zou zijn, want ze komen uit China en niet uit Guinea. Ze zijn grijs met een witte borst, rug en staart bruinachtige en de poten zijn oranje. Op de snavel hebben ze, net als zwanen, een kleine rode knobbel. (Vert. JMT.)²⁰

Maar een andere Fransman, wetenschapper en dierenarts Charles Cornevin (1895)⁹ noemt een veel groter verspreidingsgebied en beschrijft 3 soorten onder de collectieve titel '**Zwaan- of Knobbel Gans**'; daarbij synoniemen noemend van andere auteurs, zoals: "(**Oie à bosse, Oie de Chine, de Hong-Kong, polonaise, muscovite**)". Cornevin laat een van de meest gebruikte synoniemen '**Oie de Guinée**' weg in zijn lijst, maar schrijft dat zijn kleine zwaangans met een zwarte snavel gewoonlijk de **Guinea of Gambia Gans** genoemd wordt, naar zijn plaats van oorsprong; en dat hij variaties in de kleur van de vogels snavels, knobbel en poten zag, afhankelijk van de kleur van hun verenkleed. Hij stelt dat de '**Grote Zwaangans**' ook op vrijwel dezelfde manier varieert, wat zou duiden op gemengd bloed.

Cornevin geeft Blythe's verklaring van (1849)⁴ dat de gewone tamme gans van India het gevolg is van de kruisingen van de **Chinese gans** met de **wilde Grauwe gans**; dergelijke ganzen tolereren warmere klimaten veel beter dan alle Europese ganzen en zijn daarom verspreid over vele tropische gebieden.

Als dat zo is, kan de schrijver niet eens zijn met Mike Ashton's (2008)³ speculatie aangaande het vinden van bewijs of documentatie om het continent Afrika te linken aan de ganzen met die naam.

Het verslag van Cornevin over de invoer in Frankrijk van ganzen uit Madagascar in 1887, kan niet worden beschouwd als enig verband houdend met de oorsprong van de naam "**Afrikaanse Gans**", want alhoewel er een vorm van de zwaangans kan zijn gevonden in het door Frankrijk bestuurde Madagaskar in die periode (Amerikaanse en andere piraten deden het eiland vaak aan tussen 1774 en 1824), dient men zich te realiseren dat de naam "**Afrikaanse**" al was vastgesteld en gestandaardiseerd in Amerika respectievelijk 51 jaar en 21 jaar voorafgaand aan Cornevin's geschriften.

De illustratie van de **Afrikaanse Ganzen** (Fig. 3) in George Howard's Ducks and Geese (1897)¹³ was niet populair op het moment van de uitgave, omdat men vond dat het: "een slecht stuk werk was, met overdreven weergave van de lijnen van de Toulouse gans."²³

De lezer kan voor zichzelf oordelen. De originele foto, waarnaar de tekening was gemaakt, is opgenomen in het Reliable Poultry Journal's Ducks & Geese, van 1900.²¹

Howard's schets van een paar Afrikaanse Ganzen is gebruikt door Lewis Wright als illustratie bij zijn "**Chinese Ganzen**" in de 1899 en latere edities van *The Practical Poultry Keeper*, bijschrift: "Het uiterlijk van de Chinese Gans is te zien in deze uitstekende illustratie."²⁸

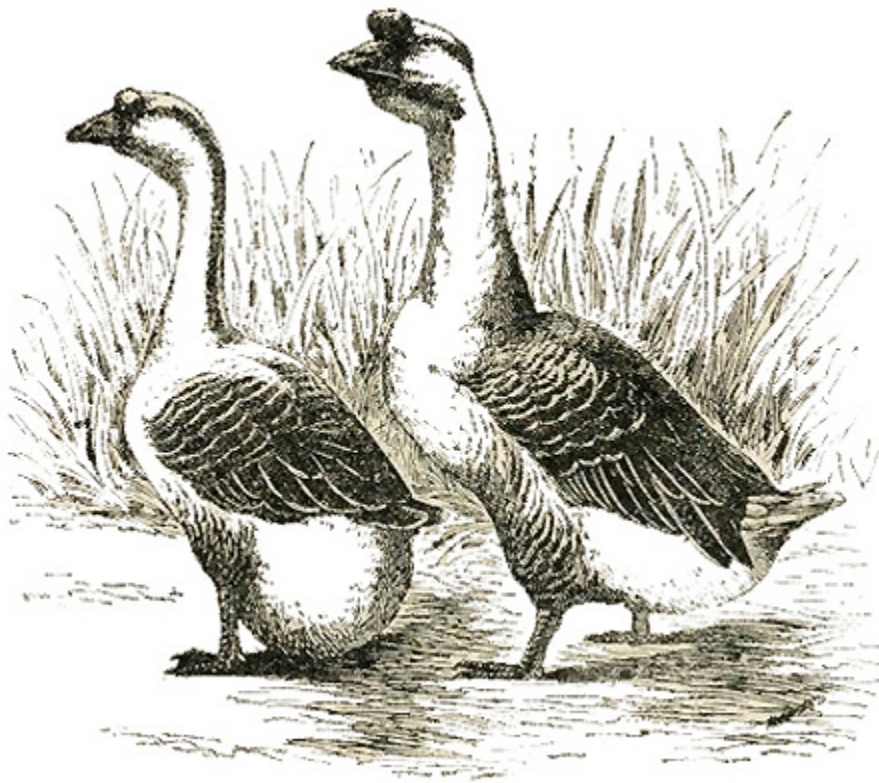

Fig. 3. African Geese, *U.S. Bulletin* 1897.

De eerste editie van Wright's *Illustrated Book of Poultry* (1873) wordt betwijfeld of er een gans bestaat van dit type afkomstig uit Afrika. In de editie van 1902 behandelt hij de twee Chinese typen samen onder de titel: "**De Chinese, of**

Afrikaanse Gans", weer met Howard's illustratie er bij, maar in dit geval met de ondertiteling "**Afrikaanse ganzen.**"

Wright meent dat het steeds weer kruisen met de gewone tamme gans "in India en elders, de verklaring is voor de verschillen - die zo'n puzzel waren voor sommige schrijvers in Amerika - tussen de "Afrikaanse" gans zoals daar bekend was, en hun kleinere Chinese gans." Deze "**kleinere Chinese**" beschrijft hij zowel in de bruine als de witte variëteit, waarbij hij beiden een "zwarte wam onder de keel" toebedeelt.

Wright stelt verder: "Alle bekende feiten en omstandigheden wijzen op de conclusie dat deze Afrikaanse gans van Amerika oorspronkelijk gewoon een kruising is van de Chinese met de tamme gans, en vooral met de Toulouse ." ²⁹

Wright volgende in zijn speculaties, publiceerde Edward Brown (1906) een foto van **Witte Chinese Ganzen** en de afbeelding van de **Afrikaanse Ganzen** uit *Ducks and Geese* (1900). Hij gaat een stap verder met het uitspitten van de geschiedenis van de Afrikaanse Gans, als hij schrijft: "Onze mening is dat de Afrikaanse gans oorspronkelijk de Bruine Chinese was, dat die meegenomen werd naar Afrika door de handelsschepen, en daarna naar Amerika. Of de kruisingen waardoor een groter dier met een zwaarder lichaam ontstond, plaats vond in Afrika of Amerika weten we niet, waarschijnlijk het laatste." ⁷

Wright en Brown stonden zo hoog aangeschreven, dat, hoewel elk spoor van bewijs ontbrak, hun woorden door de meesten werden aanvaard als autoriteit. In zijn vroege werk accepteert zelfs John Robinson (1913) ²² deze theorie, maar bij nader onderzoek wordt deze geheel ontkracht. ²³ Brown bleef zijn misleidende theorie echter verkondigen in zijn publicatie van 1929. ⁸

In aanvulling op de al eerder aangevoerde bewijzen: al wordt de **Afrikaanse Gans** al genoemd in de Amerikaanse literatuur in de vroege jaren 1840, de **Toulouse Gans** verscheen pas veel later in de Amerikaanse pluimvee cultuur, rond 1856, toen er een paar waren tentoongesteld in Albany, New York. ²³ Bovendien hebben de vroege beschrijvingen en illustraties (Fig. 4.) van Toulouse ganzen betrekking op dieren die geen prominente keelwam hebben.

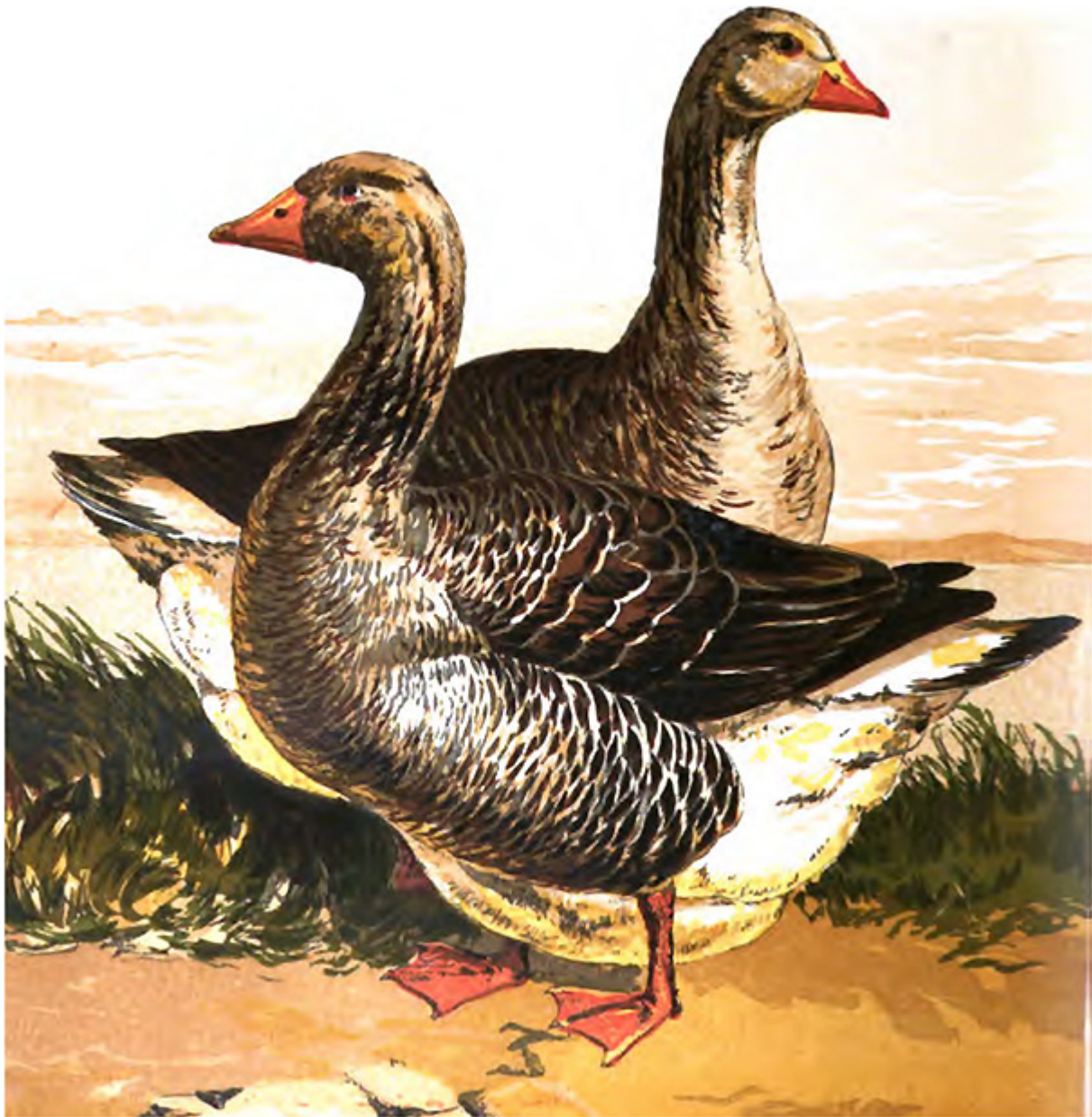

Fig. 4. *The Poultry Book*, 1853.

De afgelopen tijd werden herhaaldelijk tal van onnauwkeurigheden over deze Aziatische ganzen gepubliceerd, ^{2 & 3} waarop de schrijver heeft gereageerd in een brief (*Waterfowl*, zomer 2006, p. 42-43) en de BWA gewezen heeft op deze fouten en de vroegst bekende documentatie over Aziatische ganzen heeft verstrekt, waarmee voldoende informatie aangereikt werd voor verder onderzoek en

publicatie van de juiste feiten. Dit lijkt te zijn genegeerd, gezien de voortgezette publicatie van foutieve informatie.

De Standaards

De eerste Amerikaanse *Standard of Excellence* (1874) erkende alleen de **Witte Chinese Gans** (als lichtgewicht ras), waarmee alle gekleurde dieren in de klasse **Afrikaanse Gans** geplaatst werden, met de kleur "grijs, donkerder op rug en vleugels dan onderlichaam en nek", waarbij vermeld dat een groot formaat de voorkeur heeft, met "opgerichte en sierlijke houding". In de herziene editie van 1875, is de **Bruine Chinese Gans** erkend als de originele lichtgewicht soort en voor de Witte geplaatst; in de omschrijving van de Afrikaanse Gans is het woord "statig" verwijderd, hoewel de eerdere specificaties voor de **Afrikaanse Gans** gehandhaafd blijven, en, voor verder onderscheid tussen de twee rassen, is de kleur van de **Bruine Chinese** omschreven als "grijsbruin"; de **Afrikaanse** moet een keelwam hebben en de **Chinese** mag er geen hebben.

De U.S. Standaards van 1888 geven de eerste specifieke getallen voor het gewicht van beide rassen; de **Afrikaanse** gent 20 lbs; gans 18 lbs. en de **Chinese** gent 16 lbs., gans 14 lbs. In 1905 wordt het gewicht voor de **Chinese Gans** aangepast tot 12 lbs. voor de gent en 10 lbs. voor de gans; de gewichten voor de **Afrikaanse Gans** blijven zoals in 1888.

Opgemerkt moet worden dat in de Amerikaanse Standaards toen, net als nu, de plaats van oorsprong van de rassen niet werd opgenomen.¹

Op het Europese Continent verschijnt de kleinere 'Chinese Gans' in het beschrijvende rassenlijsten uit 1899 en de Fransen publiceerden een illustratie van de grotere 'Oie d'Afrique' in de jaren 1920.

Rechts: Grijze Chinese gent.

Foto Denise Moss, 2008.

Zowel de **Chinese** als de **African** Gans zijn vermeld in Britse Standaard van de jaren 1920 en 1930 als "andere ganzenrassen die af en toe tentoongesteld worden in dit land." De bruine en witte variëteit van de '**Chinese**' gans verscheen uiteindelijk in de *British Poultry Standards* van 1954; de plaats van herkomst was weggelaten. Dit werd gerectificeerd in de herziene *British Standards* van 1982, waar staat; "*Herkomst: Azie*", waarschijnlijk verwijzend naar de verspreiding van de wilde voorouders van dit ras.

Links:

Een paar witte Chinese ganzen.

Foto: Denise Moss, 2007.

Na import uit Amerika in de jaren 1970, werden de **Bruine** en de **Witte** variëteit van de **Afrikaanse Gans** in de *British Poultry and Waterfowl Standards* of 1982 opgenomen, met als herkomst de vermelding "Afrika." Deze Standaard werd herdrukt in 1988 en 1994 met nog steeds de zelfde onzorgvuldigheid als in de editie van 1982. Uiteindelijk wordt in de editie van 1997 "China" gegeven als land van herkomst voor de **Afrikaanse**

Gans; en "Azië" blijft staan voor de **Chinese Gans**.⁵

De buff variëteit van de **Afrikaanse Gans** werd door de British Waterfowl Association (BWA) toegevoegd in de Standaard van 1999.⁶

De vermelde geschiedenis van de Aziatische rassen in de BWA Standaard (2008) is helaas niet geheel correct. In het deel over de **Afrikaanse Gans**, is de typefout '**Tze Tay**' wel gecorrigeerd naar '**Tze Tau**' in de *errata*. Maar de tekst (p.8) impliceert dat de illustratie en beschrijving van Eleazar Albin's "**Moscovische Gans**" de **Afrikaanse Gans** betreffen, terwijl Albin's ganzen duidelijk kruisingen zijn. De beschrijvingen en illustraties van zijn '**Moscovische Gent en Gans**' werden voor het eerst gepubliceerd in volume II, p.83, plts.91, 92, 1734; *dus niet* in 1738, zoals in the Standaard staat (p.18), terwijl ook het gebruik van de term "**Moscovische Gans**" als synoniem voor de **Chinese Gans** (p.18) onjuist is. Albin geeft afbeelding en tekst van twee afzonderlijke soorten en noemt '**De Spaanse Gans, of Zwaangans. Anser cygnoides,**' (volume I, p.87, plt.91, 1731) als de gans die duidelijke overeenkomsten vertoont met de moderne **Chinese Gans** (zie afb. Deel 1.). Hoewel Rev. Dixon (1848) de "**Muscovische Gans**" samen met een groot aantal andere synoniemen, was hij niet bekend met enige grote vorm met keelwam van de **Chinese Gans** maar groepeerde toch alle synoniemen onder de titel '**China Gans.**'

Eerdere schrijvers hielden de twee soorten apart – waarbij ze de naam ‘**Moscovische**’ voor het grotere ‘**Afrikaanse**’ type gebruikten.

Er waren dus ook *geen* drie soorten van de **Guinea, Chinese** of **China Gans** in de Zoological Society dierentuin in 1848, zoals in de Britse Standaard (p.18) staat. Dixon (1848, pp.114-115) schrijft dat hij op zoek was naar de “**Witte China Gans**”, maar die waren toen in geen enkele collectie in Londen te vinden:

“De Zoological Society had afstand gedaan van hun exemplaren omdat ze teveel andere dieren hadden. Hun beheerder leek ze alleen maar te beschouwen als een variëteit van de *Cygnoides*, maar hij sprak zeer beslist over zijn langdurige ervaring, niet alleen met deze variëteit, maar ook met de bruine variëteit met donkere poten en die met rode poten, hetgeen wijst op drie soorten., . .”¹⁰

Deze paragraaf geeft aan dat de beheerder van de dierentuin *ooit* drie variëteiten gekend had, maar er staat niet dat die toen, in 1848, aanwezig waren.

Er is verder ook verwarring waar de Standaard over de **Afrikaanse Gans** (p.8.) stelt dat Mr. C. R. Belcher’s ‘**Tchin Tchu**’ ganzen “al in 1852 in Amerika geïmporteerd werden”; hetgeen duidelijk een verkeerde opvatting van de tekst is, omdat Mr. Belcher deze dieren al in 1849 geshowd had, en in zijn brief aan T. B. Miner (1853, pp.232-235), gedateerd 13 Dec. 1852, staat duidelijk dat zijn ganzen afkomstig waren uit “**Tchin Tchu**” – het huidige Quanzhou – and dat hij, Mr. Belcher, ze al “sinds geruime tijd” fokte.¹⁸ Deze importatie had dus *vóór* 1852 plaatsgevonden; en zulke ganzen waren al ingevoerd in Amerika lang voor 1845, het jaar waarin Caleb Bement de naam “**Afrikaanse**” gaf aan de grote variëteit ‘**Chinese**’ **Gans** met keelwam.

John Lawrence (pseudoniem Bonington Moubay, 1822)¹⁹ verhaalt van levend pluimvee dat tentoongesteld is naast geslachte dieren, en dus was de Pluimvee Show van 1845 - hoewel de eerste in zijn soort die specifiek gehouden werd als show voor levende dieren - niet per se de eerste show waar levende dieren werden tentoongesteld.

Rechts: Afrikaanse gans.

Foto: Sigrid van Dort, 2010.

Conclusie

Aziatische ganzen, zowel van zuiver ras als kruisingen, waren al in Europa te vinden sinds 1676, en waarschijnlijk eerder. In 1738 waren er twee verschillende rassen bekend, en vanaf dat moment werden die rassen onderling gekruist en ook met de gewone tamme gans die van de **wilde grauwe gans** afstamde. De verschillende soorten kregen eigen namen en dit veroorzaakte verwarring bij de identificatie van raszuivere dieren.

De kleinere '**Chinese Gans**' lijkt door de eeuwen heen te zijn blijven bestaan in een min of meer zuivere toestand, terwijl tussen circa 1738 - 1840 het grote '**Afrikaanse**' type het meest werd aangetroffen in een gekruiste vorm. De openstelling van de handel met China in de jaren 1840 gaf de mogelijkheid om beide soorten ganzen opnieuw in raszuivere vorm te importeren in het Westen. Amerika was de eerste om het bestaan van twee soorten gedomesticeerde Aziatische ganzen te erkennen, en gaf ze in 1844 de naam die ze nu nog hebben, '**Chinese Ganzen**' en '**Afrikaanse Ganzen**'. Pas in 1902 hebben een aantal landen in Europa deze soorten als 'ras' erkend.

Voetnoot: Deel 1 van dit artikel werd in november 2007 aangeboden aan de BWA voor publicatie, en de schrijver hoopt dat deze herziening van de bewijsstukken met betrekking tot de twee vormen van Aziatische Ganzen - de Chinese en de Afrikaanse – zal bijdragen aan een beter inzicht aangaande het mysterie rond hun eerste verschijnen in de Europese en Amerikaanse pluimveewereld.

Jonathan M. Thompson, oktober 2010.

Bronnen bij Deel III.

1. AMERICAN POULTRY ASSOCIATION. *The Standard of Excellence*. New York 1874, *et seq.*
2. ASHTON, Chris. *Traditional and British breeds of Waterfowl in the U.K.* in *Waterfowl*, BWA. Spring 2006, pp.53-56.
3. ASHTON, Mike, *Domestic Geese from Asia* in *Waterfowl*. BWA. Spring 2008, pp. 69-77.
4. BLYTH, William, *Catalogue of the Birds in the Museum*. Asiatic Society, Calcutta 1849.
5. BRITISH POULTRY STANDARDS. *Poultry World*, London 1954, *et seq.*
6. BRITISH WATERFOWL ASSOCIATION. *British Waterfowl Standards*, 1999, *et seq.*
7. BROWN, Edward. *Races of Domestic Poultry*. Edw. Arnold, London 1906.
8. " " . *Poultry Breeding and Production*. Caxton, London 1929.
9. CORNEVIN, Charles. *Traité de Zootechnie spéciale*. Paris 1895.
10. DIXON, Rev. E. S. *Ornamental and Domestic Poultry*. The Gardeners' Chronicle, London 1848.
11. " " . *Rpt. on the Birmingham & Mid Counties Show* in *The Cottage Gardener* Dec. 18 1851. p. 173.
12. DIXON, Rev. E. S. & KERR, J. J. *A Treatise on the History and Management of Ornamental and domestic Poultry*. E. H. Butler, Philadelphia 1851.
13. HOWARD, George E. *Ducks and Geese*. US Dept. Agriculture, Washington 1897, p.41.
14. HOFFMANN, Edmund. *The African Goose*. Pers. corr. 1991.
15. " " . *The African Goose*, in *Fancy Fowl*, vol. 10, No. 6, August 1991, p.9.
16. ILLUSTRATED LONDON NEWS. *Zoological Society—Prize Poultry*. 21st June, London 1845, p.390.
17. MEALL, L. A. *Moubray's treatise on domestic and ornamental poultry*. Hall & Virtue, London 1854.
18. MINER. T. B. *Miner's Domestic Poultry Book*. G.W. Fisher, Rochester, 1853.
19. MOUBRAY, Bonington. [*A practical treatise on breeding, rearing and fattening all kinds of poultry*](#). Sherwood, Neely & Jones, London 1822.

20. PERCHERON, Gaston. *Les Oiseaux de Basse-Cour*. Libraire de Firmin- Didot et Cie 1894, p. 296.
21. RELIABLE POULTRY JOURNAL. *Ducks and Geese*. Illinois, 1900.
22. ROBINSON, John H. *Our Domestic Birds*. Ginn & Co., Boston 1913.
23. " " . *The Growing of Ducks and Geese for Profit and Pleasure*. Reliable Poultry Journal Publishing Co., Dayton, Ohio 1924.
24. TRANSACTIONS OF THE NORFOLK AGRICULTURAL SOCIETY. *Report on the Show*. The Society, Massachusetts 1849, p.81.
25. THE POULTRY CLUB. *The Poultry Club Standards*, London 1922, et seq.
26. WINGFIELD, Rev. W. & JOHNSTON, G. W. *The Poultry Book*. Wm. S. Orr & Co., London 1853.
27. WRIGHT, Lewis. *The Illustrated Book of Poultry*. Cassell et al, London 1873.
28. " " . *The Practical Poultry Keeper*. Cassell, et al, London 1899, et seq.
29. " " . *The New Book of Poultry*. Cassell, London 1902.

Onder: Een paar Afrikaanse Ganzen. Foto: Sigrid van Dort, 2010.

Copyright ©2011 Aviculture-Europe. All rights reserved by VBC.

